

Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра початкової та дошкільної освіти

АЛЬМАНАХ

**ОСВІТНІЙ АЛЬМАНАХ
ЗБІРНИК СТУДЕНТСЬКИХ
НАУКОВИХ ПРАЦЬ
(Інтернет видання)**

Випуск 8

2025

Львів – 2025

УДК 378.091.212(050)

Рекомендувала до друку Вчена рада факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка
(Протокол № 8 від 26 березня 2025 року)

Укладачі

Світлана Кость, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент,
доцент кафедри початкової та дошкільної освіти факультету педагогічної
освіти Львівського національного університету імені Івана Франка.

Упорядник

Наталія Мачинська, доктор педагогічних наук, професор, завідувач
кафедри початкової та дошкільної освіти факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка.

Рецензенти

Олена Квас, доктор педагогічних наук, професор.

Марія Стахів, кандидат педагогічних наук, доцент.

*Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність
фактів та покликань а також використання технік плагіату та реферативної
компіляції матеріалів, скопійованих з Інтернет-видань,
несуть автори статей.*

Збірник студентських наукових праць «Освітній альманах» [вступ. слово, упоряд., заг. редак. Наталії Мачинської]. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2025. 8. 278.

Збірник містить наукові дослідження здобувачів вищої освіти України та Чеської Республіки. Наукові публікації присвячені актуальним темам педагогіки та методик навчання, зокрема автори розкривають: теоретико-прикладні аспекти української та зарубіжної наукової спадщини педагогів; провідні інноваційні течії сучасної педагогічної науки; проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти та методик викладання навчальних дисциплін; новаторські підходи до організації діяльності педагога та діяльність вчителя-асистента в інклюзивному освітньому середовищі; особливості адаптації студентів до умов навчання в період війни. Також у збірнику подано апробації результатів курсових та магістерських робіт.

© Львівський національний
університет імені Івана Франка, 2025

3. Лотоцька А., Пасічник О. (2020). Організація дистанційного навчання в школі. Методичні рекомендації, Київ: ГО «Смарт освіта», 55-58
4. Приходько Л. А., Ройко Л. Л. (2020). Особливості організації освітнього процесу учнів початкової школи із застосуванням технологій дистанційного навчання, Луцьк: СНУ імені Лесі Українки.
<https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/19555>
5. Лехман І. І. Застосування методів і прийомів виховання в умовах сучасного закладу загальної середньої освіти.

Аліна Любка,

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 013 Початкова освіта,
Мукачівський державний університет

Ганна Товканець,

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри теорії та методики початкової освіти,
Мукачівський державний університет

РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПОЗАКЛАСНІЙ ВИХОВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Актуальність дослідження. У сучасному освітньому процесі особлива увага приділяється формуванню комунікативної компетентності молодших школярів, оскільки володіння навичками ефективного спілкування є запорукою успішної соціалізації учня, його ефективної взаємодії з однолітками, вчителями та суспільством у цілому. Позакласна виховна діяльність грає ключову роль у розвитку комунікативних навичок для школярів, оскільки створює сприятливе середовище для активного мовленнєвого спілкування, співпраці, взаємодії та творчого самовираження.

Мета дослідження: обґрунтування особливостей розвитку комунікативних компетентностей учнів молодшого шкільного віку.

На запровадження компетентнісного підходу націлює Концепція Нової української школи, в якій зазначається, що знання та вміння, взаємопов'язані з ціннісними орієнтирами учня, формують його життєві компетентності, потрібні для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці (Концепція Нової української школи).

Особливої актуальності набуває формування комунікативної компетентності молодших школярів початкової школи. Адже молодший шкільний вік надзвичайно сприятливий для оволодіння комунікативними вміннями і навичками, оскільки в учнів цього вікового періоду легко формуються мовленнєвий слух та артикуляція, вони залюбки засвоюють нові слова і сталі вислови, оволодівають лінгвістичними конструкціями, виявляють інтерес і чутливість до мовних явищ, прагнуть до спілкування і швидко набувають мовленнєвого досвіду (Пономарьова, 2019).

Одним із найефективніших засобів розвитку комунікативної компетентності є позакласна виховна діяльність тому, що відбувається на добровільних засадах, передбачає групову взаємодію, що вчить школярів працювати в команді, домовлятися та вирішувати конфлікти, дозволяє враховувати інтереси та здібності учня, стимулюючи природне бажання до спілкування.

Нам імпонує визначення М. Фіцули: позакласна робота – це різноманітна освітня і виховна робота, спрямована на задоволення інтересів і запитів дітей, що її організовує з учнями в позаурочний час педагогічний колектив школи (Фіцула, 1997).

Окремої уваги заслуговує спілкування як особливий різновид позакласної роботи. Кожному із форм позакласної роботи властиве спілкування: чи-то з мистецтвом, чи-то з книгою, або ж іншою людиною чи самим собою. Позаяк процес виховання також розглядається як процес спілкування педагога й школяра, як взаємодія двох суб'єктів діяльності, від успішності цих взаємин

залежить продуктивність будь-якого різновиду діяльності, рівень його виховного потенціалу й ефективність позакласної роботи загалом (Бех, 2000; Ракущинець, Товканець, 2023).

Одними з форм позакласної роботи є гурткова діяльність, що включає в себе літературні та театральні гуртки, які допомагають розширювати в молодших школярів тезаурус, правильно висловлювати свої думки, покращувати дикцію, долати сором'язливість; ігрова діяльність, в якій робиться акцент на тому, що рольові ігри моделюють реальні життєві ситуації та навчають учнів правильно спілкуватися в різних ситуаціях, настільні ігри та квести допомагають розвивати комунікативні навички через взаємодію та обговорення стратегії дій; проєктна діяльність розвиває навички комунікації через обговорення ідей, пошуку інформації, представлення результатів; спортивно-оздоровча діяльність, а саме командні ігри вчать домовлятися, підтримувати один одного, взаємодіяти; екскурсії та туристичні походи сприяють невимушеному спілкуванню між школярами, вчать їх домовлятися, допомагати один одному, спільно вирішувати завдання; волонтерська та громадська діяльність розвиває вміння спілкуватися з людьми різного віку, правильно формувати свої думки та проявляти емпатію.

Висновки. Отож, розвиток комунікативної компетентності у молодших школярів через позакласну виховну діяльність не лише сприяє їхній соціальній адаптації, а й формує основу для успішного навчання та подальшого життя у суспільстві.

Список використаних джерел

1. Бех І. Д. (2000). Молодший школяр у виховному просторі міжособистісної взаємодії. Початкова школа. №5. С.1-3.
2. Концепція Нової української школи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola.pdf>
3. Пономарьова К.І. (2019). Формування комунікативної компетентності молодших школярів у процесі навчання української мови. Посібник. Київ.

4. Ракущинець Є.М., Товканець Г.В. (2023). Форми організації позаурочної роботи з розвитку соціальної компетентності в початковій школі. Розвиток особистості молодшого школяра: сучасні реалії та перспективи: матеріали науково-практичної інтернет-конференції молодих науковців та студентів. Випуск 9., Івано-Франківськ, Україна. С. 137 – 138.

5. Фіцула М. М. (1997). Педагогіка: Навчальний посібник для студ. вищих педагогічних закладів освіти. Тернопіль: ТДПУ. 192 с.

Юлія Мадиняк, студентка групи ФПШі-12,
факультет педагогічної освіти
Львівський національний університет імені Івана Франка,
м. Львів, Україна.

Науковий керівник: **доц. Галина Крохмальна**,
кандидат філологічних наук,
Львівський національний університет імені Івана Франка,
м. Львів, Україна

ІНТЕРАКТИВНА ОСВІТА: ШЛЯХ ДО ЕФЕКТИВНОГО НАВЧАННЯ

Актуальність дослідження. Сучасна освіта зазнає значних змін, спричинених розвитком технологій, новими підходами до навчання та необхідністю підготовки компетентних особистостей, здатних до критичного мислення та самостійного прийняття рішень. У цьому контексті особливої уваги набуває інтерактивне навчання – методика, яка передбачає активну взаємодію між учасниками освітнього процесу.

Термін «інтерактивна педагогіка» вперше запропонував німецький дослідник Г. Фріц у 1975 році, підкреслюючи її головний принцип – взаємодію. (Пошетун, 2007: 13). Інтерактивне навчання базується на співпраці учнів та вчителів, моделюванні реальних ситуацій, дискусіях, рольових іграх та

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>